

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2023/1544 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 12 юли 2023 година

за установяване на хармонизирани правила относно определянето на определени форми на установяване и определянето на представители за целите на събирането на електронни доказателства по наказателни производства

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53 и член 62 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Услуги посредством изградена мрежа могат да се предоставят отвсякъде и не се нуждаят от физическа инфраструктура, помещения или персонал в държавата, в която се предоставя съответната услуга, нито на самия вътрешен пазар. В резултат на това може да се окаже трудно да се прилагат и изпълняват задълженията, предвидени в националното право и в правото на Съюза, които се прилагат по отношение на съответните доставчици на услуги, по-специално задължението за изпълнение на заповед или решение на съдебен орган. Това важи особено за областта на наказателното право, в която органите на държавите членки срещат трудности при връчването, гарантирането на спазването и изпълнението на своите решения, по-специално когато съответните услуги се предоставят от място извън тяхната територия. Във връзка с това, държавите членки са предприели редица коренно различни мерки за по-ефективно прилагане и изпълнение на своето законодателство. Сред тях са и мерките за осъществяване на контакт с доставчици на услуги с цел получаване на електронни доказателства, които са от значение за наказателни производства. За тази цел някои държави членки са приели или възнамеряват да приемат законодателство, което налага задължително представителство на тяхна територия за редица доставчици на услуги, предлагащи услуги на тази територия. Такива изисквания създават пречки пред свободното предоставяне на услуги в рамките на вътрешния пазар.
- (2) Съществува риск при липсата на подход за целия Съюз други държави членки да се опитат да преодолеят съществуващите недостатъци, свързани със събирането на електронни доказателства по наказателни производства, чрез въвеждане на коренно различни национални задължения. Такива коренно различни национални задължения ще създадат допълнителни пречки пред свободното предоставяне на услуги в рамките на вътрешния пазар.
- (3) Липсата на подход за целия Съюз води до правна несигурност, засягаща както доставчиците на услуги, така и националните органи. За доставчиците на услуги, установени или предлагащи услуги в различни държави членки, се прилагат различни и вероятно взаимнопротиворечиви задължения, в резултат на което в случай на нарушения те подлежат на различни санкции. Тези различия в уредбата на наказателното производство вероятно ще продължат да се увеличават поради все по-голямото значение на съобщителните услуги и услугите на информационното общество в нашето ежедневие и в нашите общества. Тези различия не само представляват пречка за правилното функциониране на вътрешния пазар, но и пораждаат проблеми за създаването и правилното функциониране на пространството на свобода, сигурност и правосъдие на Съюза.
- (4) За да се избегнат различията в правната уредба и за да се гарантира, че предприятията, извършващи дейност на вътрешния пазар, подлежат на едни и същи или на подобни задължения, Съюзът прие редица законодателни актове в свързани области, като например защитата на данните, а именно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на

⁽¹⁾ ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 88.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 13 юни 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 27 юни 2023 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

Съвета ⁽⁴⁾. За да се увеличи равнището на защита на субектите на данни, Регламент (ЕС) 2016/679 предвижда задължението за администраторите или обработващите лични данни, които не са установени в Съюза, но предлагат стоки или услуги на субекти на данни в Съюза, или наблюдават поведението на субектите на данни, ако поведението им се проявява в рамките на Съюза, да определят представител в Съюза, освен ако обработването на данни не засяга само отделни случаи, не включва мащабно обработване на специални категории лични данни или обработване на лични данни, свързани с присъди и нарушения, и няма вероятност да породи риск за правата и свободите на физическите лица, предвид естеството, контекста, обхвата и целите на обработването, или ако администраторът или обработващият лични данни е публичен орган или структура.

- (5) Чрез установяването на хармонизирани правила относно определянето на определени форми на установяване и определянето на представители на определени доставчици на услуги в Съюза за целите на получаването, спазването и принудителното изпълнение на решенията, издадени от компетентните органи в държавите членки за целите на събирането на електронни доказателства по наказателни производства, следва да бъдат премахнати съществуващите пречки пред свободното предоставяне на услуги и да бъдат предотвратени различни национални подходи в това отношение. Следователно за доставчиците на услуги следва да се определят еднакви условия на конкуренция. В зависимост от това дали доставчиците на услуги са установени в Съюза или не, държавите членки следва да гарантират, че доставчиците на услуги определят определена форма на установяване или определят представител. Тези хармонизирани правила относно определянето на определени форми на установяване и определянето на представители не следва да засягат задълженията на доставчиците на услуги съгласно други законодателни актове на Съюза. Освен това следва да се улесни по-ефективното наказателно правоприлагане в пространството на свобода, сигурност и правосъдие на Съюза.
- (6) Определените форми на установяване и представителите, предвидени в настоящата директива, следва да служат като адресати на решения и заповеди за целите на събирането на електронни доказателства въз основа на Регламент (ЕС) 2023/1543 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, на Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ и на Конвенцията, съставена от Съвета в съответствие с член 34 от Договора за Европейския съюз, за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите членки на Европейския съюз ⁽⁷⁾, включително когато тези решения и заповеди се предават под формата на удостоверение.

Използването на определената форма на установяване или на представителя следва да бъде в съответствие с процедурите, предвидени в инструментите и законодателството, приложими към съдебното производство, включително когато инструментите позволяват директното връчване на заповеди в трансгранични ситуации на определената форма на установяване или на представителя на доставчика на услуги, или се основават на сътрудничество между компетентните съдебни органи. Компетентните органи на държавата членка, в която е установена определената форма на установяване или пребивава представителят, следва да действат в съответствие с определената за тях роля в съответния инструмент, когато е предвидена намеса. Държавите членки следва също така да могат да адресират решения и заповеди за целите на събирането на електронни доказателства въз основа на националното право до физическо или юридическо лице, действащо като представител или определена форма на установяване на доставчик на услуги на тяхна територия.

- (7) Държавите членки следва да гарантират, че задължението за определяне на поне една определена форма на установяване или на поне един представител подлежи на изпълнение в срок до 18 февруари 2026 г. за доставчици на услуги, които предлагат услуги в Съюза към 18 август 2026 г. и че доставчиците на услуги, които започват да предлагат услуги в Съюза след тази дата определят поне една определена форма на установяване или определят поне един представител в рамките на шест месеца от датата, на която са започнали да предлагат услуги в Съюза. Без да се засягат гаранциите за защита на данните, посочената определена форма на установяване или представител може да се споделя между няколко доставчици на услуги, по-специално от доставчици на услуги, които са малки или средни предприятия.
- (8) Задължението за определяне на определена форма на установяване или на представител следва да се прилага по отношение на доставчици на услуги, които предлагат услуги в Съюза, което означава в една или повече държави членки. Ситуации, при които доставчик на услуги е установен на територията на държава членка и предлага услуги изключително на територията на тази държава членка, не следва да попадат в приложното поле на настоящата директива.

⁽⁴⁾ Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации), (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) 2023/1543 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2023 г. относно европейските заповеди за предоставяне и европейските заповеди за запазване на електронни доказателства в рамките на наказателните производства и за изпълнението на наказания за лишаване от свобода в следствие на наказателни производства (вж. страница 118 от настоящия брой на Официален вестник).

⁽⁶⁾ Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ОВ L 130, 1.5.2014 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Конвенция, съставена от Съвета в съответствие с член 34 от Договора за Европейския съюз за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите-членки на Европейския съюз (ОВ C 197, 12.7.2000 г., стр. 3) и протокола към нея (ОВ C 326, 21.11.2001 г., стр. 2).

- (9) За целите на събирането на електронни доказателства по наказателни производства държавите членки следва да могат да продължат да се обръщат към доставчиците на услуги, установени на тяхната територия при чисто вътрешни ситуации в съответствие с правото на Съюза и съответното национално право. Независимо от възможностите, които понастоящем са предвидени в националното право по отношение на доставчиците на услуги на тяхна територия, държавите членки не следва да заобикалят принципите, които са в основата на настоящата директива или Регламент (ЕС) 2023/1543.
- (10) За да се установи дали доставчик на услуги предлага услуги в Съюза, е необходимо да се прецени дали доставчикът на услуги дава възможност на физически или юридически лица в една или няколко държави членки да използват услугите му. Самата достъпност на онлайн интерфейс в Съюза, като например достъпността на уебсайта или на електронен адрес или на други координати за връзка на доставчик на услуги или на посредник следва обаче сама по себе си да се счита за недостатъчна, за да се определи, че доставчикът на услуги предлага услуги в Съюза по смисъла на настоящата директива.
- (11) За да се определи дали даден доставчик на услуги предлага услуги в Съюза, освен да се прецени дали доставчикът на услуги дава възможност на физически или юридически лица в една или повече държави членки да използват неговите услуги, трябва да се установи дали е налице съществена връзка със Съюза. Следва да се приеме, че такава съществена връзка със Съюза съществува, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в Съюза. При липсата на такава форма на установяване в Съюза критерият за съществена връзка следва да се основава на конкретни фактически критерии като наличието на значителен брой ползватели в една или няколко държави членки или насочването на дейностите към една или няколко държави членки. Насочването на дейностите към една или няколко държави членки следва да се определи въз основа на всички относими обстоятелства, включително фактори като използването на език или на валута, които обикновено се използват в тази държава членка, или възможността за поръчване на стоки или услуги.

Насочването на дейности към дадена държава членка може също така да бъде изведено от наличието на приложение в съответния национален магазин за приложения, от предоставянето на местна реклама или реклама на езика, използван обикновено в тази държава членка, или от начина на управление на връзките с клиентите, например чрез осигуряване на обслужване на клиентите на езика, който обикновено се използва в дадена държава членка. Следва да се приеме, че е налице съществена връзка също така, когато доставчик на услуги насочва дейностите си към една или повече държави членки, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾. От друга страна, предоставянето на дадена услуга единствено с цел спазване на забраната за дискриминация, предвидена в Регламент (ЕС) 2018/302 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾, при липсата на допълнителни основания не следва да се счита за ориентиране или насочване на дейностите към определена територия в рамките на Съюза. Същите съображения следва да се прилагат и при определяне на това дали доставчикът на услуги предлага услуги на територията на дадена държава членка.

- (12) По отношение на сътрудничеството между държавите членки при събирането на доказателства по наказателни производства се прилагат различни инструменти, попадащи в приложното поле на дял V, глава 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Вследствие на тази „променлива геометрия“, която съществува в пространството на свобода, сигурност и правосъдие на Съюза, е необходимо да се гарантира, че настоящата директива не улеснява създаването на допълнителни различия или пречки пред предоставянето на услуги на вътрешния пазар, позволявайки на доставчиците на услуги, предлагащи услуги на територията на държавите членки да определят определени форми на установяване или да определят представители в държави членки, които не участват в съответните правни инструменти. Ето защо следва да бъдат определени поне една определена форма на установяване или поне един представител в държава членка, която участва в съответните правни инструменти на Съюза, за да се избегне рискът от намаляване на ефективността на определянето, предвидено в настоящата директива, и за да се използват полезните взаимодействия от наличието на определена форма на установяване или представител за получаването, спазването и принудителното изпълнение на решенията и заповедите, попадащи в приложното поле на настоящата директива, включително съгласно Регламент (ЕС) 2023/1543, Директива 2014/41/ЕС и Конвенцията, съставена от Съвета в съответствие с член 34 от Договора за Европейския съюз, за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите – членки на Европейския съюз. Освен това при определянето на определена форма на установяване или представител, който може да бъде използван и за да се гарантира спазването на националните правни задължения, би позволило да се извлекат ползи от полезните взаимодействия от наличието на ясна точка за достъп за осъществяване на контакт с доставчиците на услуги за целите на събирането на доказателства по наказателни производства.

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/302 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2018 г. за преодоляване на необоснованото блокиране на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на регламенти (ЕО) № 2006/2004 и (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 60 I, 2.3.2018 г., стр. 1).

- (13) Доставчиците на услуги следва да бъдат свободни да избират в коя държава членка да определят своята определена форма на установяване или, когато е приложимо, своя представител, а държавите членки не могат да ограничават тази свобода на избор, например като им налагат задължение да определят определена форма на установяване или представителя си на тяхната територия. Настоящата директива обаче следва също така да предвиди определени ограничения по отношение на свободата на избор, предоставена на доставчиците на услуги, и по-специално по отношение на факта, че определената форма на установяване следва да бъде установена или, когато е приложимо, представителят следва да пребивава в държава членка, в която доставчикът на услуги предоставя услуги или в която е установен, както и да предвиди задължението да се определи определена форма на установяване или представител в една от държавите членки, участващи в правен инструмент, посочен в настоящата директива. Определянето на представител само по себе си не следва да се счита за установяване на доставчик на услуги.
- (14) Доставчиците на услуги, които са най-важни за събирането на доказателства по наказателни производства, са доставчиците на електронни съобщителни услуги и конкретни доставчици на услуги на информационното общество, които улесняват взаимодействието между ползвателите. Следователно в настоящата директива следва да бъдат обхванати и двете групи. Електронните съобщителни услуги са определени в Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾ и включват услуги за междуличностни съобщения, като например услуги за интернет телефония, за съобщения в реално време и за електронна поща. Настоящата директива следва да се прилага и към доставчици на услуги на информационното общество по смисъла на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾, които не представляват доставчици на електронни съобщителни услуги, но предлагат на своите ползватели възможност да комуникират помежду си или предлагат на своите ползватели услуги, които могат да се използват за съхраняване или друг вид обработване на данни от тяхно име. Това би било в съответствие с понятията, използвани в Конвенцията на Съвета на Европа за престъпления в кибернетичното пространство (ETS № 185), съставена в Будапеща на 23 ноември 2001 г., наричана още Будапещенска конвенция. Обработването на данни следва да се разбира в технически смисъл, а именно като създаването или манипулирането на данни, тоест технически операции за генериране или промяна на данни посредством изчислителната мощ на компютрите.

Категориите доставчици на услуги, попадащи в обхвата на настоящата директива, следва да включват например онлайн пазарите, които предоставят на потребителите и предприятията възможност да комуникират помежду си, и други хостинг услуги, включително когато услугата се предоставя чрез изчисления в облак, както и онлайн платформи за игри и онлайн платформи за хазартни игри. Когато доставчик на услуги на информационното общество не предоставя на ползвателите си възможност да комуникират помежду си, а само с доставчика на услугата, или не предоставя възможност за съхранение или друг вид обработване на данни, или когато съхранението на данни не е определящ компонент, който е съществена част от предоставяната на ползвателите услуга, като например правните, архитектурните, инженерните и счетоводните услуги, предоставяни онлайн от разстояние, той не следва да попада в приложното поле на определението за „доставчик на услуги“, предвидено в настоящата директива, дори ако услугите, предоставяни от този доставчик на услуги са услуги на информационното общество по смисъла на Директива (ЕС) 2015/1535.

- (15) Доставчиците на услуги за интернет инфраструктура, свързани с отдаването на имена и на номера, като например регистраторите и регистрите на имена на домейни и доставчиците на услуги за поверителност и на прокси услуги или регионалните интернет регистри за адреси на интернет протоколи (IP адреси), са особено важни, когато става въпрос за установяването на самоличността на лица, стоящи зад злонамерени или компрометирани уебсайтове. Те разполагат с данни, благодарение на които би могло да се установи самоличността на лице или образувание, което стои зад даден уебсайт, използван в престъпна дейност, или на жертвата на престъпна дейност.
- (16) Държавите членки следва да гарантират, че доставчиците на услуги, установени или предлагащи услуги на тяхна територия, предоставят на своите определени форми на установяване и на представителите си необходимите правомощия и ресурси за спазване на решенията и заповедите, попадащи в приложното поле на настоящата директива, които са получени от държава членка. Държавите членки следва също така да проверяват дали определените форми на установяване или представителите, установени или пребиваващи на тяхна територия, са получили от доставчиците на услуги необходимите правомощия и ресурси за изпълнението на решенията и заповедите, попадащи в приложното поле на настоящата директива, които са получени от която и да е държава членка, както и дали си сътрудничат с компетентните органи при получаването на тези решения и заповеди в съответствие с приложимата правна уредба. Липсата на такива мерки или недостатъците на тези мерки не следва да служат като основание за обосноваване на неспазването на решенията или заповедите, попадащи в обхвата на настоящата директива.

⁽¹⁰⁾ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

⁽¹¹⁾ Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

Освен това доставчиците на услуги следва да не могат да обосновават неспазването на решения или заповеди, произтичащи от приложимата правна уредба след получаването на решения или заповеди, попадащи в приложното поле на настоящата директива, с липсата на или с неефективни вътрешни процедури, тъй като те отговарят за осигуряването на необходимите ресурси и правомощия, за да се гарантира спазването на тези решения и заповеди. Определените форми на установяване или представителите следва също така да не могат да обосновават такова неспазване с твърдения, например, че не са оправомощени да предоставят данни. За тази цел държавите членки следва да гарантират, че както определената форма на установяване, така и представителят и доставчикът на услуги могат да носят солидарна отговорност за неспазване на задълженията, произтичащи от приложимата правна уредба, при получаване на решения и заповеди, попадащи в обхвата на настоящата директива, така че на всеки от тях да може да се наложат санкции при неспазване на задълженията от другото лице. По-специално не следва да е възможно доставчикът на услуги или определената форма на установяване, нито представителят, когато е приложимо, да използват липсата на подходящи вътрешни процедури между доставчика на услуги и определената форма на установяване или представителя като основание за неспазване на тези задължения. Солидарната отговорност не следва да се прилага за действия или бездействия от страна на доставчика на услуги или определената форма на установяване, или от представителя, когато е приложимо, когато те съставляват престъпление в държавата членка, прилагаща санкциите.

- (17) Държавите членки следва да гарантират, че всеки доставчик на услуги, установен или предлагащ услуги на тяхна територия, уведомява писмено централния орган, определен съгласно настоящата директива, на държавата членка, където е установена неговата определена форма на установяване или където пребивава неговият представител относно координатите за връзка с тази определена форма на установяване или с представителя, както и относно всички промени, свързани с тях. Уведомлението следва да предоставя също информация за езиците, на които може да се осъществи контакт с определената форма на установяване или с представителя и които трябва да включват един или повече от официалните езици, определени съгласно националното право на държавата членка, в която е установена определената форма на установяване или пребивава представителят, но могат да включват и други официални езици на Съюза като езика по мястото на централното управление. Когато доставчик на услуги определи няколко определени форми на установяване или определи няколко представителя в съответствие с настоящата директива, държавите членки следва да гарантират, че този доставчик на услуги посочва за всяка определена форма на установяване или за всеки представител точния териториален обхват на действие на тяхното определяне. Следва да бъде обхваната територията на всички държави членки, които участват в инструментите, попадащи в обхвата на настоящата директива. Държавите членки следва да гарантират, че техните съответни компетентни органи адресират всички свои решения и заповеди съгласно настоящата директива до определената форма на установяване или представител на доставчика на услуги. Държавите членки следва да гарантират, че информацията, която им е съобщена в съответствие с настоящата директива, се оповестява публично на специално предназначена интернет страница на Европейската съдебна мрежа по наказателноправни въпроси, за да улеснят координирането между държавите членки и използването на определената форма на установяване или определения представител от органите на друга държава членка. Държавите членки следва да гарантират, че тази информация редовно се актуализира. Следва също така да бъде възможно допълнително разпространение на информацията, за да се улесни достъпът на компетентните органи до нея, например чрез специализирани интранет сайтове или форуми и платформи.
- (18) Държавите членки следва да установят правилата относно санкциите, приложими при нарушения на национални разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, и следва да вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Предвидените санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. До посочената в настоящата директива дата, държавите членки следва да уведомят Комисията за тези правила и мерки и също така следва да я уведомяват без забавяне за всяко тяхно последващо изменение. Държавите членки следва също така да информират ежегодно Комисията относно доставчиците на услуги, които не са изпълнили задълженията си, както и относно съответните действия за принудително изпълнение, предприети срещу тях, и относно наложените санкции. При никакви обстоятелства санкции не следва да водят до забрана за предоставяне на услуги, била тя постоянна или временна. Държавите членки следва да координират действията си за принудително изпълнение, когато даден доставчик на услуги предлага услугите си в няколко държави членки. Централните органи следва да се координират, за да гарантират последователен и пропорционален подход. Комисията следва да улесни тази координация, ако е необходимо, и във всеки случай следва да бъде информирана за случаи на нарушение. С настоящата директива не се уреждат договорни споразумения за прехвърляне или приписване на финансови последици от наложени санкции между доставчици на услуги, определени форми на установяване и представители.
- (19) При определянето на подходящите санкции, приложими за нарушения от страна на доставчиците на услуги, компетентните органи следва да вземат предвид всички съответни обстоятелства, като например финансовите възможности на доставчика на услуги, естеството, тежестта и продължителността на нарушението, дали то е извършено умишлено или поради небрежност и дали доставчикът на услуги е бил подведен под отговорност за подобни предишни нарушения. В това отношение следва да се прояви специално внимание към микропредприятията.
- (20) Настоящата директива не засяга правомощията на националните органи в граждански или административни производства, включително, когато тези производства могат да доведат до налагането на санкции.

- (21) За да се гарантира, че настоящата директива се прилага по последователен начин, следва да бъдат въведени допълнителни механизми за координация между държавите членки. За тази цел държавите членки следва да определят един или повече централни органи, които могат да предоставят на централните органи в други държави членки информация и помощ при прилагането на настоящата директива, по-специално, когато се обмислят действия за принудително изпълнение съгласно настоящата директива. Този механизъм за координация следва да гарантира, че съответните държави членки са уведомени за намерението на дадена държава членка да предприеме действия за принудително изпълнение. Освен това държавите членки следва да гарантират, че централните органи са способни да обменят помежду си всякаква полезна информация и да си оказват помощ при тези обстоятелства, и да си сътрудничат, когато е уместно. Сътрудничеството между централните органи в случай на действия за принудително изпълнение би могло да доведе до координиране на действия за принудително изпълнение между компетентните органи в различни държави членки. Това сътрудничество следва да има за цел избягването на положителни или отрицателни спорове за компетентност. Когато е уместно, централните органи следва да включват и Комисията в координацията на действията за принудително изпълнение. Задължението на тези органи да си сътрудничат не следва да засяга правото на всяка отделна държава членка да налага санкции на доставчиците на услуги, които не изпълняват задълженията си съгласно настоящата директива. Определянето на централните органи и публикуването на информация за тях би улеснило доставчиците на услуги при уведомяването на държавата членка, в която определената им форма на установяване или представителят им пребивава или е установен, относно неговото определяне и координати за връзка. За тази цел държавите членки следва да информират Комисията за определения от тях централен орган или органи, а Комисията следва да изпрати на държавите членки списък на определените централни органи и да го оповести публично.
- (22) Доколкото целта на настоящата директива, а именно премахване на пречките пред свободното предоставяне на услуги във връзка със събирането на електронни доказателства по наказателни производства, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а предвид трансграничния характер на такива услуги може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (23) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾ и прие становище на 6 ноември 2019 г.⁽¹³⁾
- (24) Комисията следва да извърши оценка на настоящата директива, която следва да се основава на петте критерия — ефикасност, ефективност, важност, съгласуваност и добавената стойност за ЕС, и тази оценка следва да служи като основа за оценки на въздействието на евентуални по-нататъшни мерки. Оценката следва да бъде приключена до 18 август 2029 г., за да се даде възможност да бъдат събрани достатъчно данни относно нейното изпълнение на практика. Информацията следва да се събира редовно, за да се подпомогне оценката на настоящата директива,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящата директива се определят правила относно определянето на определени форми на установяване и определянето на представители на определени доставчици на услуги, които предлагат услуги в Съюза, за целите на получаването, спазването и принудителното изпълнение на решения и заповеди, издадени от компетентните органи на държавите членки за целите на събирането на електронни доказателства по наказателни производства.
2. Настоящата директива се прилага за решения и заповеди за целите на събирането на електронни доказателства въз основа на Регламент (ЕС) 2023/1543, Директива 2014/41/ЕС и на Конвенцията, съставена от Съвета в съответствие с член 34 от Договора за Европейския съюз, за взаимопомощ по наказателноправни въпроси между държавите — членки на Европейския съюз. Настоящата директива се прилага също така за решения и заповеди за целите на събирането на електронни доказателства въз основа на националното право, адресирани от държава членка до физическо или юридическо лице, действащо като представител или определена форма на установяване на доставчик на услуги на територията на тази държава членка.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

⁽¹³⁾ ОВ С 32, 31.1.2020 г., стр. 11.

3. Настоящата директива не засяга правомощията на националните органи в съответствие с правото на Съюза и националното право да се обръщат директно към доставчици на услуги, установени на тяхната територия, за целите на събирането на електронни доказателства по наказателни производства.

4. Държавите членки не възлагат на доставчиците на услуги задължения в допълнение към тези, които произтичат от настоящата директива, по-специално по отношение на определянето на определени форми на установяване или на определянето на представители за целите, определени в параграф 1.

5. Настоящата директива се прилага по отношение на доставчиците на услуги, съгласно определението в член 2, точка 1, които предлагат услугите си в Съюза. Тя не се прилага по отношение на доставчици на услуги, установени на територията на една-единствена държава членка, които предлагат услуги изключително на територията на тази държава членка.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1) „доставчик на услуга“ означава всяко физическо или юридическо лице, което предоставя една или повече от следните категории услуги, с изключение на финансовите услуги, посочени в член 2, точка 2, буква б) от Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾:

а) електронни съобщителни услуги съгласно определението в член 2, точка 4 от Директива (ЕС) 2018/1972;

б) интернет услуги за имена на домейни и IP номериране, като определяне на IP адреси, регистри на имена на домейни, услуги на регистратори на имена на домейни и свързани с имена на домейни услуги за поверителност и прокси услуги;

в) други услуги на информационното общество съгласно посоченото в член 1, параграф 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535, които:

i) предоставят възможност за техните ползватели да комуникират помежду си; или

ii) предоставят възможност за съхраняване или обработване по друг начин на данни от името на ползвателите, на които се предоставя услугата, при условие че съхраняването на данни е определящ елемент от услугата, предоставяна на ползвателя;

2) „предлагаш услуги на територията на държава членка“ означава:

а) даващ възможност на физически или юридически лица в държава членка да използват услугите, изброени в точка 1); и

б) имащ съществена връзка, въз основа на специфични фактически критерии, с държавата членка, посочена в буква а); такава съществена връзка се счита за съществуваща, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в тази държава членка или, при липса на такова установяване, когато има значителен брой ползватели в тази държава членка, или когато дейностите са насочени към тази държава членка;

3) „предлагаш услуги в Съюза“ означава:

а) който предоставя възможност на физически или юридически лица в държава членка да ползват услугите, изброени в точка 1); и

б) който въз основа на специфични фактически критерии има съществена връзка с държавата членка, посочена в буква а); счита се, че такава съществена връзка е налице, когато доставчикът на услуги има форма на установяване в държава членка или, при липса на такава форма на установяване, когато има значителен брой ползватели в една или повече държави членки, или когато дейностите са насочени към една или повече държави членки;

⁽¹⁴⁾ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

- 4) „форма на установяване“ означава субект, който действително осъществява стопанска дейност за неопределен период от време чрез стабилна инфраструктура, от която се осъществява дейността по предоставяне на услуги или от която се извършва управлението на дейността;
- 5) „определена форма на установяване“ означава установяване с правосубектност, определено писмено от доставчик на услуги, установен в държава членка, която участва в правен инструмент, посочен в член 1, параграф 2, за целите, посочени в член 1, параграф 1 и член 3, параграф 1;
- 6) „представител“ означава физическо или юридическо лице, определено писмено от доставчик на услуги, който не е установен в държава членка, която участва в правен инструмент, посочен в член 1, параграф 2, за целите на член 1, параграф 1 и на член 3, параграф 1.

Член 3

Определени форми на установяване и представители

1. Държавите членки гарантират, че доставчиците на услуги, предлагащи услуги в Съюза, определят поне един адресат за получаването, спазването и принудителното изпълнение на решения и заповеди, попадащи в приложното поле, определено в член 1, параграф 2 („решения и заповеди, попадащи в приложното поле, определено в член 1, параграф 2“), издадени от компетентните органи на държавите членки за целите на събирането на доказателства по наказателни производства, както следва:

- а) за доставчиците на услуги, установени в Съюза и притежаващи правосубектност, държавите членки, в които са установени доставчиците на услуги, гарантират, че тези доставчици на услуги определят определената(-ите) форма(и) на установяване, отговорни за дейностите, описани в уводната част на настоящия параграф;
- б) за доставчиците на услуги, които не са установени в Съюза и притежават правосубектност, държавите членки гарантират, че такива доставчици на услуги, предлагащи услуги на тяхна територия, определят представител(и), отговорни за дейностите, описани в уводната част на настоящия параграф, в държавите членки, участващи в инструментите, посочени в член 1, параграф 2;
- в) за доставчиците на услуги, установени в държави членки, които не участват в инструментите, посочени в член 1, параграф 2, държавите членки гарантират, че доставчиците на услуги, предлагащи услуги на тяхна територия, определят представител(и), отговорни за дейностите, описани в уводната част на настоящия параграф, в държавите членки, участващи в такива инструменти.

2. Държавите членки гарантират, че адресатите, посочени в параграф 1:

- а) са установени или пребивават в държава членка, в която доставчиците на услуги предлагат своите услуги; както и
- б) могат да бъдат обект на производства по принудително изпълнение.

3. Държавите членки гарантират, че решенията и заповедите, попадащи в приложното поле, определено в член 1, параграф 2, се адресират до определената форма на установяване или до представителя, определен за тази цел в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

4. Държавите членки гарантират, че доставчиците на услуги, установени или предлагащи услуги на тяхна територия, предоставят на своите определени форми на установяване или представители необходимите правомощия и ресурси за спазване на решения и заповеди, попадащи в приложното поле, определено в член 1, параграф 2, получени от държава членка. Държавите членки проверяват също така дали определените форми на установяване или представители, установени или пребиваващи на тяхна територия, са получили от доставчиците на услуги необходимите правомощия и ресурси за изпълнението на тези решения и заповеди, получени от държава членка, както и дали сътрудничат с компетентните органи при получаването на тези решения и заповеди в съответствие с приложимата нормативна уредба.

5. Държавите членки гарантират, че както определената форма на установяване или представителят, така и доставчикът на услуги могат да носят солидарна отговорност за неспазване на задълженията, произтичащи от приложимата нормативна уредба, при получаване на решения и заповеди, попадащи в приложното поле, определено в член 1, параграф 2, така че всеки от тях да подлежи на санкции при неспазване на задълженията от другото лице. Поспециално държавите членки гарантират, че не е възможно доставчикът на услуги или представителят, когато

е приложимо, да използват липсата на подходящи вътрешни процедури между доставчика на услуги и определената форма на установяване или представителя като основание за неспазване на тези задължения. Солидарната отговорност не се прилага за действия или бездействия от страна на доставчика на услуги, от определената форма на установяване или представителя, които съставляват престъпление в държавата членка, прилагаща санкциите.

6. Държавите членки гарантират, че задължението за определяне на определени форми на установяване или за определяне на представители се прилага по отношение на доставчиците на услуги, предлагащи услуги в Съюза на 18 февруари 2026 г., най-късно до 18 август 2026 г. и че доставчиците на услуги, които започват да предлагат услуги в Съюза след 18 февруари 2026 г. имат задължението да определят определени форми на установяване или да определят представители в срок от шест месеца от датата, на която започват да предлагат услуги в Съюза.

Член 4

Уведомления и езици

1. Държавите членки гарантират, че всеки доставчик на услуги, установен или предлагащ услуги на тяхна територия, уведомява писмено определения съгласно член 6 централен орган на държавата членка, където е установена неговата определена форма на установяване или където пребивава неговият представител относно координатите за връзка с тази форма на установяване или с представителя, както и за всички промени, свързани с тях.

2. В уведомлението, посочено в параграф 1, се посочва(т) официалният(-те) език(езици) на Съюза съгласно Регламент № 1 на Съвета ⁽¹⁵⁾, на който или на които може да се осъществи контакт с представителя или определената форма на установяване. Тези езици включват един или повече от официалните езици, определени съгласно националното право на държавата членка, в която е установена определената форма на установяване или в която пребивава представителят.

3. Когато доставчик на услуги определя няколко определени форми на установяване или определя няколко представителя в съответствие с член 3, параграф 1, държавите членки гарантират, че в уведомлението по параграф 1 от настоящия член, тези доставчици на услуги посочват точния териториален обхват на действие на въпросното определяне на тези определени форми на установяване или представители. В уведомлението се посочва(т) официалният(-те) език(езици) на Съюза или държавата членка, на който или на които може да се осъществи контакт с определените форми на установяване или представител.

4. Държавите членки гарантират, че информацията, която им е съобщена в съответствие с настоящия член, се оповестява публично на специална интернет страница на портала на Европейската съдебна мрежа по наказателноправни въпроси. Държавите членки гарантират, че тази информация редовно се актуализира. Тази информация може и да се разпространява, за да се улесни достъпът на компетентните органи.

Член 5

Санкции

Държавите членки определят правила относно санкциите, приложими в случаи на нарушения на национални разпоредби, приети съгласно членове 3 и 4, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират изпълнението на тези санкции. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки, в срок до 18 февруари 2026 г., уведомяват Комисията за тези правила и мерки и я уведомяват незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга. Държавите членки информират също така ежегодно Комисията относно доставчиците на услуги, които не са изпълнили задълженията си, относно съответните действия за принудително изпълнение, предприети срещу тях, както и относно наложените санкции.

Член 6

Централни органи

1. В съответствие със своите правни системи държавите членки определят един или повече централни органи, за да гарантират, че настоящата директива се прилага по последователен и пропорционален начин.

2. Държавите членки информират Комисията за централния орган или централните органи, определени от тях в съответствие с параграф 1. Комисията изпраща на държавите членки списък на определените централни органи и го оповестява публично.

⁽¹⁵⁾ Регламент № 1 на Съвета за определяне на езиковия режим на Европейската икономическа общност (ОВ L 7, 6.10.1958 г., стр. 385).

3. Държавите членки гарантират, че техните централни органи се координират и си сътрудничат помежду си, и ако е приложимо – с Комисията, както и че централните органи предоставят всякаква подходяща информация и взаимно си помагат, за да се приложи настоящата директива по последователен и пропорционален начин. Посочените координация, сътрудничество и предоставяне на информация и помощ се отнасят по-специално до действията за принудително изпълнение.

Член 7

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 18 февруари 2026 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.
2. Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.
3. Държавите членки съобщават на Комисията текста на разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 8

Оценка

До 18 август 2029 г. Комисията извършва оценка на настоящата директива. Комисията представя доклада за оценката на Европейския парламент и на Съвета. Оценката се извършва в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

Член 9

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 10

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на 12 юли 2023 година.

За Европейския парламент

Председател

R. METSOLA

За Съвета

Председател

P. NAVARRO RÍOS